

SANOMALEHTI
L. KORTTIMAKSI OY

Vihdoinkin videotaidetta

Torstai-iltana koettiin Turussa Kärenin Argentiina-salissa modernit parituntiset, kun videotaidetta vihdoinkin saavutti Varsinais-Suomen. Turku onkin ollut merkittävässä paitsiossa Tampereeseen ja Helsinkiin nähden: pääkaupungissa oli mahdollisuus jo vuosi sitten tutustua Liittotasavallasta tuotettuihin teoksiin ja Tampereella on Sara Hildénin museo esimerkillisesti avallut ovia videotaidteen tulemiselle, tammikuussa sinne pystytettiin Pariisin 12. Biennaalin teoksia, joihin lukeutui myös videoita. Tosin ei voi televisiotaakaan valituksesta kiittää.

Hanasaaren videopäiviltä riitti sentään Turkuunkin asti tuotavaa, kun Mervi Deylitz-Kytösalmi saapui pelastajaksi TYY:n aloittelevan kulttuurikeskustoiminnan ja turkulaisen taideopiskelijoiden kutsu-
mana. Mervi Deylitz-Kytösalmi on kotoisin Kölnistä ja opiskellut videotaidetta Düsseldorfissa, tämän taiteenalan keskuspaikkoihin kuuluvassa kaupungissa. Opettajina hänellä on ollut sekä Klaus Rilke että suuren suuri Nam June Paik.

Taiteilija kertoi kollegojensa olevan taustaltaan hänen tapansa usein valokuvaajia tai mm. graafikkoja. Kukaan ei kuulemma ole elokuvaohjaaja. (Antti Kari, joka on käyttänyt rajoitetusti videotaidetta apunaan, on kuitenkin elokuvaohjaaja, eli lienee mahdollinen suomalaisen poikkeus.)

Ihminen ja tila

Taiteilijan esittämät teokset

olivat kaikki naiskeskeisiä lähikuvista koostuvia jaksoja: kasvot esimerkiksi lepäämässä tai heijastumassa pinnasta, kalaa imeksivä suu, punaiset huulet. Vaikka leikkaukset jäävät huomaamatta, eivät yllättävätkään tilanteet katko, yleistunnelma on rauhallinen. Tekijä kertoikin työtovereidensa nauttivan taidemuotonsa ajallisesta rajoittamattomuudesta. Tehokeinoja luovat mm. ylivalottuneisuus ja taiteilijan itsensä sekoittamat värit.

Nähdyt työt edustavat ns. esteettistä lähtökohtaa, ne perustuvat pääasiassa ihmiseen ja tilaan. Tähän kaksisyhteyteen tulevat luonnolliseksi lisäksi liike ja aika, jotka korostuvat musiikin painokkaasti jaksottaessa toimintaa. Taiteilija kertoo keräävänsä musiikkimateriaalia koko ajan, joskin kuvat ovat hänellä ensisijaisia. Seuraava innostava kokeilu tulee olemaan projekti, jossa hän toimii yhdessä säveltäjän kanssa.

Videonauhojen valmistus on tietokoneelle alistettua. Niinpä esimerkiksi leikkaus vaatii värien täydellistä yhteenliittymistä, tietokoneellista sadasosapeliä, tuloksena on muuten vaikka mitä pisteitä rajakohdassa. Mervi toteaa ammattilaisena havainneensa helsinkiläisten taideopiskelijoiden töissä heti leikkausvirheitä. Itse hänet on taidoiltaan kelpuutettu edustajaksi mm. parhaillaan Länsi-Saksaa kiertävään videotaidteen suuresiintymiseen.

Mukana taiteilijalla oli myös työtovereidensa teoksia. Tärkeimmäksi elementiksi kohosi nauhojen vaihdellessa, selvästi

toistuvuus, näin esimerkiksi automaattisten hissinovien sulkeutuminen loputtomiin ja tilan rajaaminen itsellään. Suureksi kysymysmerkiksi jäi lyhytfilmin ja videotaidteen raja. Kiinnostavaa taas oli tapahtumattomuus, katsojaa piinaava tarkkaavaisuus. Jo Andy Warhole kokeili sitä, miten ihminen saadaan seuraamaan pienintä mahdollista variaatiota.

Museoista yksityiskoteihin

Amerikassa alkavat jo yksityiset kansalaiset olla kiinnostuneita tämän taidemuodon käyttömahdollisuuksista. Originaali jää aina tekijälleen, Mervin mukaan. Toistaiseksi on videokulttuuria ollut maailmalla-kin tarjolla vain lähinnä museo- ja näyttelytiloissa. Pompidou-keskus on ollut hyvin vireänä. Tukholmaankin on luvassa pohjoisten videoiden suuren katsel-
mus parin vuoden sisällä. Tekijöille taitaa tulla kiire, taiteenalan on video meillä toistaiseksi ymmärtämättömissä.

Turun tapahtuma harmitti, sillä oppia sai vain omin silmin. Taiteilija ei valistanut omatoimisesti, ihmetteli vain alansa tuntemattomuutta. Näistä elävistä tauluista olisi tarvittu analyysiä, sillä suuri osa paikallaloijoista oli teknisesti perehtymätöntä. Nappulaiset videovälineet voivat olla loistavia taitajan käsissä. Tuntui kuin ei tämä taidemuoto olisi sanoja kaivannutkaan, tietokone kyllä ymmärtää.

Arja Mikkola.